

მაგრიკი ობობების ზეგრი სახეობა, პირიქით, სასარგებლოც არის, რადგან მისი იკვებებიან შერეებით, შავლეთად: მცენარეების ტარღებთა, ზუგებთა, სა-წოლის ბაღოვნელებით, კუნძულოებით, მაღალით კოლონებით და სხვ. ამიტომ მასობის ბიოლოგიური მეთოდის გამოყენების დროს ობობები ძალიან კარგ საწოდებას წარმოადგენენ. მაგრამ ეს საერთო ჯერ კიდევ არ არის დამტკიცებული, ამის გარდა, ზოგიერთი ჯვაროსანი ობობების (Araucaria-ს გვარის) მსგავსი გამოყენებულთა ზუსტ საზომ ხელსაწყო იარაღებში, როგორცაა პლანტიკების საოვალური მიღება ომსკრეატორებში, მიკროსკოპის მიკრომეტრული ოცენა-რები, ტეროდოლები, სამხედრო სათვალავი იარაღები და სხვ. ამათა ძიფი იმდენად წერილი და გაძღვა, რომ მან აღნიშნულ იარაღებში შესყვალა პლა-ტინის ძიფი.

ობობების შესახებ რუსულ ენაზე გამოქვეყნებულ ნაშრომთა შორის აღსა-ნიშნავია პიოფ. ხარითონოვის კატალოგი (4), რომელშიც მოცემულია ობობის სახეობათა შემდგენლობა და გავრცელება საბჭოთა კავშირში. მაგრამ ამ ნაშრომში მუთუ ადგილი აქვს დათმობილი საქართველოში გავრცელებულ ობობებს, ობობების სარკვევი რუსულ ენაზე, შეიძლება ითქვას, არ არსებობს, თუ შევხვდებით ან რევილებში პიოფ. სკასკის სატყვეს (3). - Описаны-тысячъ видовъ насекомыхъ, съдвѣя въполнѣе разработаны общагого саб-ობათა შემადგენლობა და გავრცელება საქართველოში, მუშაობა დაიწყოთა მა-საღის შემოყვებით. მასალა აღებულია საქართველოს უნივერსიტეტის ბიოლოგიკის-კაბრე, ისეთი ადგილებიდან, რომლებშიც ნაკლებად იყვნენ შესწავლილი. მასა-ლას ვერცხვებილი ორი წლის განმავლობაში, 1938—39 წლებში ექსპედიციის-დროს, პირველად (1938 წ.) მასალა შეგროვული იყო აღმოსავლეთ საქართვე-ლოს რაიონებიდან, 1939 წელს კი დასავლეთ საქართველოს რაიონებიდან. ეჭო-ძიფ, ჩვენს მიერ ობობების ფაუნის შემდგენლობის დასადგენად შესწავლილი იყო შემდეგი ადგილები: იმდლისი, ყარაია, ყაზბეგის რაიონის დევდოლაკი 2,500 მეტრის სიმაღლეზე და სოფი, ლავოდების ნიზიგორას ში 2,400 მეტრის სიმა-ღლეზე, სოფნალი, ჯორჯიანი, ვეჯინის ნივამიოები, თელავი, გორი, ატენის ბეო-ბა, მეჯვრისსევო, ბაოში, ქიზიჯული, სოფენი, ფსიკსა, მულხიოფი, ვგნტრა, ზორუმ-ბაკურიაფი, ცხრეფიკო, ახალციხე, აბასთუმანი, ადოგენა, ზუღო, ბედა, ჯაბანა, ბახხაში, მახაჩაჰე, ლანჩხუთი, ცაგერი, ამბროლაური, შიფი, ნამასინის უღუღტებელი 3,000 მეტრის სიმაღლეზე, ქუთაისი, წყალტუბო, ბადდაი, რო-სთი, აფამიო, რიონი, ჯესტაფიონი და სხვ. მასალა შეგროვული იყო აგრეთვე ნო-აოლევიში (ამპიონანტი რ. ედანძიე და სტუდენტები გვიანობივილი და ბახტუბიე).

შეგროვილი მასალიდან ჯერჯერობით დაგეგმივით მხოლოდ აღნიშა-ვული საქართველოს რაიონების მასალა პიოფ. ხარითონოვის ხელმძღვანე-ლობით (ვალ. მილოტოვის უნივერსიტეტი) ამ მასალაში აღმოჩნდა 129 სახე-ობა, აქედან საქართველოსთვის ცნობილი იყო 46 სახეობა, ამის გარდა, ამ 129 სახეობიდან 9 ახალი სახეობა აღმოჩნდა, რომელთაგან ჩვენ მიერ აღწერილი იყო 4 შემდეგი სახეობა:

1. *Arctosa thilisiensis* n. sp.
 2. *Pardosa caratensis* n. sp.
 3. *Pardosa colchica* n. sp.
 4. *Talantia* (?) *alscharica* n. sp.
1. *Arctosa thilisiensis* ნაპოვნია ობობისში (მდედრობითი ცმზემალა) და ყარაიან (მამრობითი ცმზე). ცხოვრობს მაღალთან ადგილებში.
2. *Pardosa caratensis* ნაპოვნია ყარაიანში. ცხოვრობს ნესტიან ადგილებში, მიწის ზედაპირზე და ქვიან ადგილებში.
3. *Pardosa colchica* გვხვდება გუბიაში, სახეუდობარ ვაჯანაში, ცხოვრობს ისეაბედ პირობებში, როგორც *Pardosa caratensis*.
4. *Talantia* (?) *alscharica* გავრცელებულია ბაოენის მიდამოებში, ცხოვ-რობს ხე-მცენარეთა ტოტებს შორის ვამბულ ქიელში და ბუქნარ მცენარეებზე-დახმარენი 5 ახალი სახეობა აღწერია პიოფ. ხარითონოვისა:

1. *Clubiona mcheldzeae*
2. *Asagena fagei*
3. *Pardosa lagodochiensis*
4. *Pardosa berlandiane*
5. *Pardosa kolosvariana*.

1. *Clubiona mcheldzeae* ნაპოვნია გორში, ზედა ხეითში. ცხოვრობს ბუ-ჩქნარ მცენარეებზე.

2. *Asagena fagei* ნაპოვნია თელავის რაიონში.

3. *Pardosa lagodochiensis* ნაპოვნია ლავოდებში — ნინოგორას მთაზე.

2.400 მეტრის სიმაღლეზე.

4. *Pardosa berlandiane* გვხვდება ლავოდებში, როგორც მდლოა, ისე დაბლობ ადგილებში.

5. *Pardosa kolosvariana* გვხვდება ჯესტაფიონის რაიონში — საქარანი; ამის გარდა, ჩვენს მასალებს ნახვდეთ პიოფ. ხარითონოვის აღწერია ორი ახა-ლი ვარიანტი და ერთი ქვესახეობა:

1. *Draconodes leptodus* W. var. *caucasica*
2. *Tarentula cursor* H. var. *simonoides*
3. *Tibellus maculatus* S. subsp. *georgica*.

აღნიშნული ვარიანტები ორივე ნახვდია ობობისის რაიონში.

ახალი სახეობების გარდა აღნიშნულ მასალაში 8 სახეობა საბჭოთა კავში-რისთვის ახალი აღმოჩნდა. ეს სახეობანი შეგვცვია:

1. *Pardosa torentum* Sim.
2. *Siclosa sierrae* Sim.
3. *Thanatus limulipes* Sim.
4. *Oxyptila bandieri* Sim.
5. *Araneus diadematus* Cl. var. *stellatus* C. L. K.

- 6. *Salticus mutabilis* L.
- 7. *Pardosa arenicola* O. C. var. *pseudomonticola* Sim.
- 8. *Pardosa monticola ambigua* Sim.
- 1. *Pardosa torentum* Sim. ნახვლა ვახშვების ჩაიონში, გერმეთის მიდებოვში, თუბის მარცხენა მხარეზე 2.100 მეტრის სიმაღლეზე.
- 2. *Sictosa sterae* Sim. გავრცელებულია თუბის ჩაიონში (კვარაჩატი-მანი და სოფის მდინარეები). ცხოვრობს ბუჩქნარის მცენარეების ტოტებზე.
- 3. *Thanasus lituripes* Sim. ნახვლა თბილისში. ცხოვრობს დაბალ მალაქს და ქვიან ხეებზე.
- 4. *Oxyptila baudouci* Sim. ნახვლა თბილისში. ცხოვრობს ბალახებში და ხელო ფოთლებში ქვიან.
- 5. *Araneus diadematus* Cl. var. *stellatus* C. L. K. ვეხდება ვახშვების ჩაიონში (დედოფლის, ყურის და სოფის მდინარეებში 1.000 ან 2.400 მეტრის სიმაღლეზე) ცხოვრობს ზენობების გარედან ვახშვულ ქვიან, კლდის ნაკრებებში და ქვიან ყორღებში.
- 6. *Salticus mutabilis* Sim. ნახვლა სოხუმში, კელასურში. ცხოვრობს ხე-მცენარეთა ფოთლებში შიხის.
- 7. *Pardosa arenicola* O. C. var. *pseudomonticola* Sim. ნახვლა ლავრებში — ნინოვრის მთაზე, 2.700 მეტრის სიმაღლეზე.
- 8. *Pardosa monticola ambigua* Sim. ნახვლა ქვიანულეთში.

აქვე ვაჩვენებ, ამიტომ ვახშვების ახალი აღმოჩენა 52 სახეობა, რომელთა დასახელებას აქ არ შევხვდებით. მხოლოდ აღნიშნული ზოგერთი შემდეგ მინიშნულადაა სახეობა:

- 1. *Tegenaria derhami* Scop.
- 2. *Tegenaria parana* C. L. Koch.
- 3. *Pholcus phalangoides* F.
- 4. *Tetana grossa* C. L. Koch.
- 5. *Phidionomus aureolus* Cl.
- 6. *Tetana costanae* Cl.

აღნიშნული 6 სახეობა ბინის ობიექტებში, რომლებიც ბინებში სხედან, მაგნი შევსის სახეობა. მნიშვნელოვანი სახეობაა აგრეთვე *Agelena taurica* Th., რომელიც სპიხს პურიულის ნაოჭების მთავარ მებნებელს, მაგ. კარკალოს. აღნიშნული ობიექტის მასობრივად გავრცელებული უფრო ზეზონირებულ ჩაიონში. ამის გარდა, საქართველოში 14 სახეობა პირველად იქნა ჩვენ მიერ ნახული. ამგვარად, ჩვენ მიერ შეგროვილი და 1938 წლის განმარტებაში დაწვენილებული მასლიდან საქართველოში აქმდე ცნობილი აღმოჩნდა 46 სახეობა, 33 სახეობა კი პირველად იყო ნახული. აქედან ნახული აღმოჩნდა 46 სახეობა, 33 სახეობა რომ ამიტომ ვახშვების, და კურობდ საქართველოში, ობიექტების შესწავლის შემდეგითი ნახვლითი ნახვლითი ქვიანა. მართალია, პრიფ. ხარიტონოვიც 46 სახეობა ობიექტების შესწავლის საქართველოში აღმოჩენიდან 3 ავადსკი, 33 იდტი (Schmidt), ქვიან ციხის, მაგრამ მათ მიერ აღწერილი სახეობანი ძირითადად შეგროვილია საქართველოს მთავარ ქალაქებსა და აგრეთვე, ჩვენ შევსადუთ

საქართველოში გავრცელებული ობიექტების შესწავლითი საკითხისათვის

ეს ნაკლი გამოვეყენებოდა და დაეწევი ობიექტების ფერისა და მათი გავრცელებული შესწავლა საქართველოს ყველა ადგილისათვის. მასალა ოთიქების შესწავლილია საქართველოს ყველა მთავარი ადგილიდან, დარჩენილი სენეთი და სამხრეთ-საქართველოს ყველა მთავარი მასალი ნაწილი და ამ მამართლებული შემთხვევითი მთავარი კლდე ვახშვლები და შესაძლებელი იქნება მოკლე დროში საქართველოს ობიექტების ფერის შესწავლა და დაგეგმვა. ამასთანავე დიწვეულია მთავარი ჯვარისანი ობიექტის ბიოეკოლოგიის შესწავლა.

დასასრულ მადლობა მიხდა გამოვეყენებოდი პროფ. ლ. კადანიძეს ამ შრომის გამოხრების დროს გაწეული ყურადღებისათვის.

დასასრული

- 1. 1938 წლის განმარტებაში საქართველოს სხედანსე ადგილიდან (ძირითადად აღმოსავლეთი საქართველო) შეგროვილ მასალაში აღმოჩნდა 129 სახეობა, რომელთაგან, დიწხატურული წყაროების მიხედვით, საქართველოსთვის ცნობილი იყო მხოლოდ 46 სახეობა.
- 2. აღნიშნულ მასალაში აღმოჩნდა 9 ახალი სახეობა, რომელთაგან 4 შემდეგ სახეობაა აღწერილი ჩვენ მიერ:
 - 1. *Arctosa thlisstensis* n. sp.
 - 2. *Pardosa caratensis* n. sp.
 - 3. *Pardosa colchica* n. sp.
 - 4. *Talanites* (?) *atscharica* n. sp.
- 3. ზეოა შემდეგი სახეობა კი აღწერილია პროფ. ხარიტონოვის მიერ.
 - 1. *Pardosa lagodechensis*
 - 2. *Clubiona mcheldzeae*
 - 3. *Asagena fagei*
 - 4. *Pardosa berlandiane*
 - 5. *Pardosa kolosvariana*.
- 4. იხვე მასლის მიხედვით პირველად ნახვლა სახეობა კუპინში ობიექტის შემდეგ 6 სახეობა:
 - 1. *Pardosa torentum* Sim.
 - 2. *Sictosa sterae* Sim.
 - 3. *Thanasus lituripes* Sim.
 - 4. *Oxyptila baudouci* Sim.
 - 5. *Araneus diadematus* Cl. var. *stellatus* C. L. K.
 - 6. *Salticus mutabilis* L.
 - 7. *Pardosa arenicola* O. C. var. *pseudomonticola* Sim.
 - 8. *Pardosa monticola ambigua* Sim.

(შემოვიდა რედაქციაში 15. V. 1940)

ბადონის სახეობის
 ობიექტის სახელწოდებით შემოვიხრებოდა.
 შემოვიხრებოდა ზოგერთი კარგად.